

Feriejobb för ungdomar – sommaren 2018

SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄTSVAR FRÅN KOMMUNER,
LANDSTING OCH REGIONER

Förord

Sedan Sveriges Kommuner och Landsting inledde arbetet med att följa kommunernas och landstingens/regionernas arbete med feriejobb har antalet platser ökat. 2008 erbjöds 30 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun eller ett landsting under några sommarveckor.

Sommaren 2018 erbjöd landets kommuner, landsting och regioner c:a 82 600 unga en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick 80 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun och ca 2 600¹ ungdomar i ett landsting eller region.

Årets enkät, som gått ut till samtliga kommuner och landsting/regioner, visar sammanfattningsvis ett fortsatt stort engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Enkäten som har besvarats av 92 procent av kommunerna och av 52 procent av landstingen/regionerna. Någon djupare analys av årets feriejobb inom landsting/regioner är svår att genomföra på grund av den lägre svarsfrekvensen. Rapporten kommer främst att spegla resultatet av enkätsvaren från landets kommuner.

¹ Omräknat till samtliga landsting/regioner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet feriearbetare per invånare i inrapporterade landsting/regioner är 0,00025 rör det sig om cirka 2 600 deltagare.

Innehåll

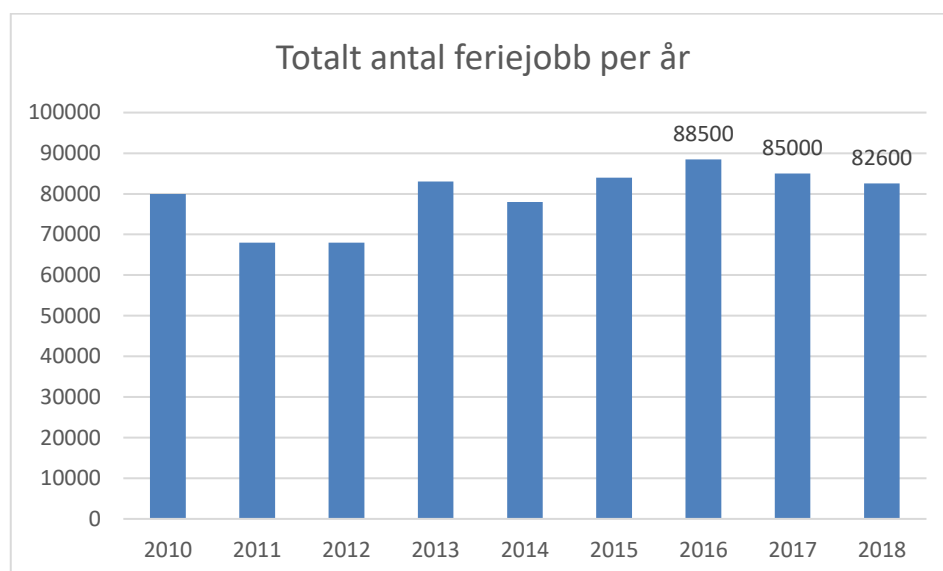
Förord	2
Feriejobb för ungdomar – sommaren 2018	4
Minskning i kommuner och landsting/regioner	4
Flest unga i åldern 16 – 18 år	5
Prioriterade grupper	6
Regeringens satsning på extra feriejobb	6
Andra arbetsgivare än kommunen	7
Feriejobben har en strategisk betydelse	9
Handledarutbildning	10
Fördelning av platser	10
Uppföljning	11

Feriejobb för ungdomar – sommaren 2018

Minskning i kommuner och landsting/regioner

Jämfört med 2017 har antalet feriejobb minskat med 2 400 platser. Kommunerna har i år haft 2 000 färre unga anställda på ett feriejobb jämfört med förra sommaren. För landsting/regioner är minskningen c:a 400 platser.

Diagram 1

Faktorer som bidragit till att antalet platser minskat är de likartade med de som angavs året innan. Ett flertal kommuner anger att högkonjunkturen möjliggjort att ungdomar fått andra jobb än de som erbjuds genom feriejobbsatsningen. Ett större antal ungdomar har därmed tackat nej till erbjudet feriejobb jämfört med föregående år. En annan faktor som kommunerna tar upp är minskningen av resurser i kommunernas budget. Flera kommuner kunde ej tillsätta framarbetade feriejobbspplatser förra året då det var för få sökande (det ser dock olika ut i landets kommuner. En del kommuner har 2018 ökat antal i feriejobb och en del har genomfört minskningar).

Totalt fick 65 procent av alla som sökte feriejobb i kommunerna en plats sommaren 2018. Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2017. Antal sökande till kommunerna var c:a 4 000 fler jämfört med 2017.

Flest unga i åldern 16 – 18 år

Både bland kommuner och landsting/regioner är det vanligast att erbjuda feriejobb till unga i åldern 16 – 18 år, dvs. de som avslutat årskurs 9 eller har avslutat årskurs 1 eller 2 på gymnasiet. Fördelningen av åldrar i kommunerna är i det närmaste identisk jämfört med sommaren 2017. Även bland de landsting/regionerna som svarat på enkäten är det endast små skillnader i vilka grupper som fått feriejobb jämfört med sommaren 2017.

Enkäten visar att könsfördelningen är relativt jämn i kommunerna, där 51 procent av feriejobbarna är kvinnor.

Diagram 2. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ²N=266

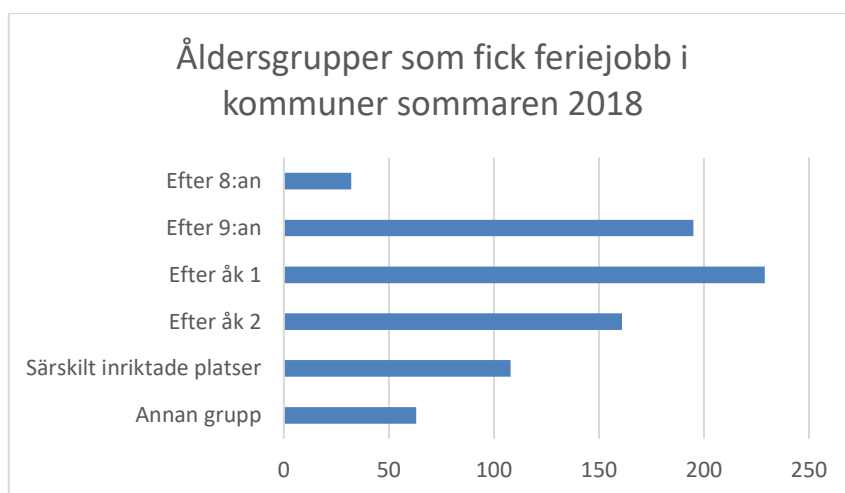
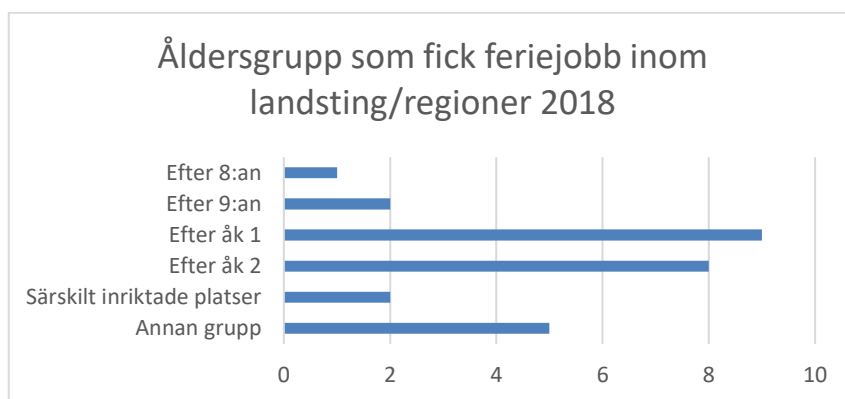

Diagram 3. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ³N=9

² N=Antalet kommuner som besvarat frågan

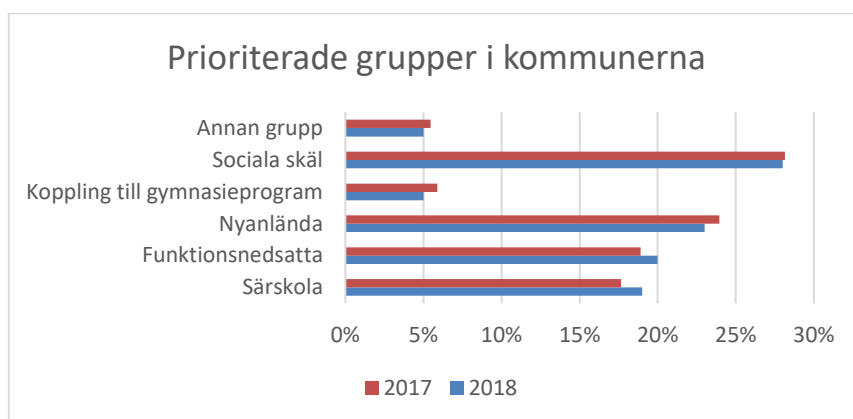
³ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Prioriterade grupper

Andelen kommuner som har avsatt platser för grupper med särskilda behov är också i stort sett oförändrat jämfört med 2017. Det gäller ungdomar som fått feriejobb på grund av sociala skäl samt nyanlända. En liten ökning har skett av platser för ungdomar inom särskolan samt ungdomar med funktionsnedsättning som medför arbetshinder.

Endast två landsting/regioner av 11 som svarat på enkäten har uppgett att de har prioriterade grupper. Det gäller någon form av funktionsnedsättning eller sociala skäl.

Diagram 4, ⁴N=265

Regeringens satsning på extra feriejobb

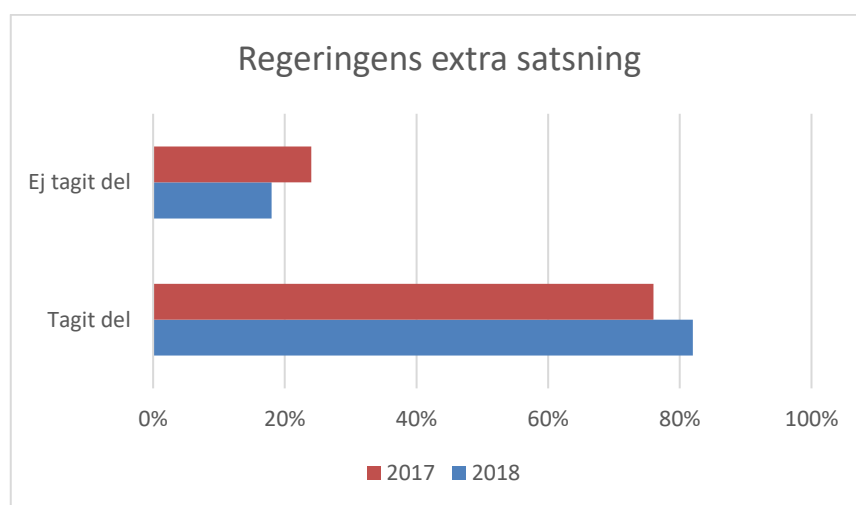
Regeringen avsatte i samband med den ekonomiska tilläggsbudgeten för 2018 100 miljoner kronor för att skapa feriejobb för ungdomar som har svårt att få jobb på egen hand – till exempel ungdomar med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, nyanlända ungdomar eller ungdomar som av sociala skäl behöver sysselsättning. Syftet var att dessa medel skulle komplettera redan befintlig budget inom kommunerna, samt öka antalet ungdomar i feriejobb. Årets budget var dock 5 miljoner lägre jämfört med det som regeringen presenterade 2017.

Enkätensvaren visar att 8 802 ungdomar inom kommunala verksamheter tog del av denna statliga satsning, vilket är en ökning med 1 800 ungdomar jämfört med år 2017. 82 procent av samtliga kommuner som svarat på enkäten har tagit del av satsningen från regeringen, det är en ökning med 10 procent jämfört med 2017. Flera kommuner räknade redan vid årsskiftet 2017/2018 med att regeringen skulle avsätta medel för denna satsning och hade det med i beräkning då de inledde administration och anskaffning av feriejobb. Motiven från de kommuner som inte tagit del, är att informationen från regeringen om den extra satsningen kom för sent för att skapa och tillsätta feriejobb. Flertalet kommuner gav

⁴ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

samma förklaring föregående år. Arbetet med anskaffning och fördelning av feriejobb var i många kommuner redan slutfört då regeringen gav informationen i april 2018. Flera av de kommuner som har deltagit i extra satsningen nämner även de att informationen kom sent och att det var svårt att få fram ytterligare lämpliga arbetsuppgifter.

Diagram 5, ⁵N=264

Andra arbetsgivare än kommunen

Många kommuner arbetar med andra lokala aktörer för att kunna erbjuda unga olika sorters feriejobb. 61 procent av landets kommuner som svarat på denna fråga (260 kommuner) förmedlar också platser utanför den egna verksamheten. Det är en ökning med 7 procent jämfört med föregående år. Antalet placerade hos annan arbetsgivare än kommunen uppgick 2018 till 19 654, vilket är en ökning med 4 672 ungdomar.

SKL har de senaste åren informerat, inför feriejobbsarbetet inom kommunerna, om kommunernas arbetsmiljöansvar vid placering utanför den egna verksamheten. Flera kommuner ser sig dock tvungna att vända sig till externa aktörer, då kommunens verksamheter inte klarar av att ta emot den stora volym av feriejobb. Kommunernas verksamheter har dessutom de senare åren placerat extratjänster på platser som tidigare, till viss del, använts för feriearbetande ungdom.

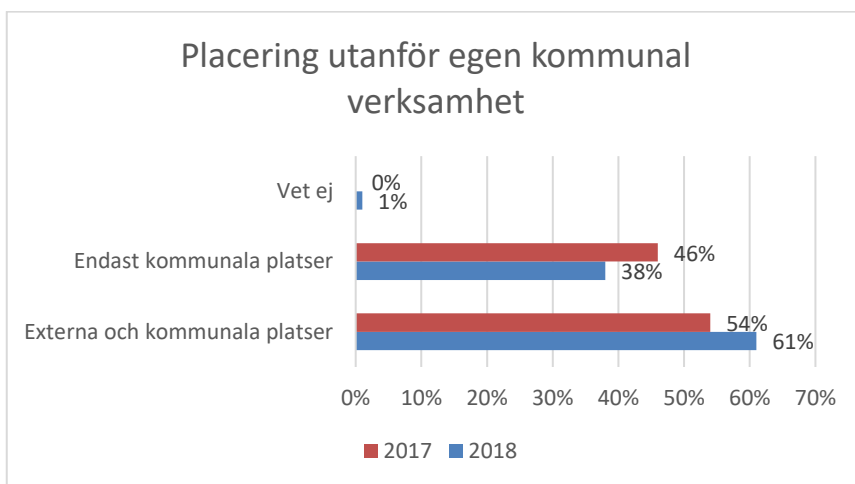
Vanligast är att kommuner samarbetar med ideella organisationer och föreningslivet. Exempel är att kommuner i samverkan med föreningar erbjuder unga att arbeta på olika sommarsportskolor för barn.

Ett antal kommuner samarbetar med det lokala näringslivet att få dem att anordna feriejobb. Det är inte helt oproblematiskt då det på vissa håll uppstått diskussioner om löner och arbetsvillkor, samtidigt som det finns en risk att feriejobben tränger undan vanliga sommarjobb. Det bör även noteras vad som

⁵ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

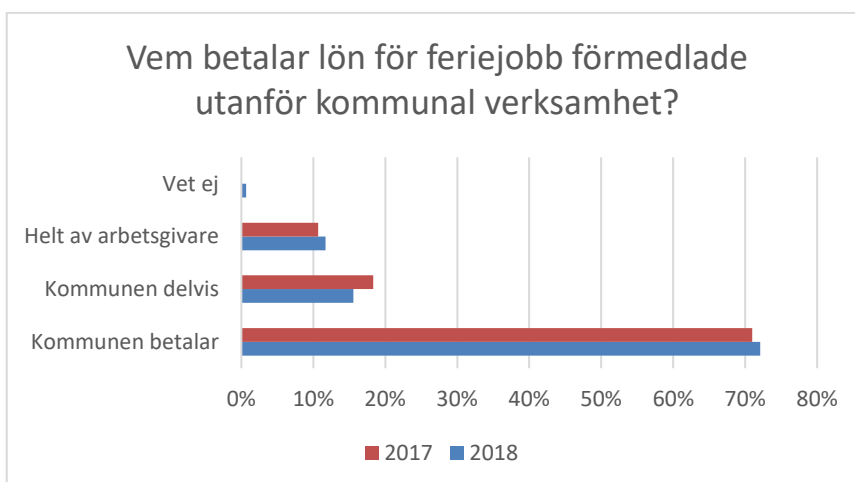
framgår av Kommunallagen, där det framgår att det gäller ett principiellt förbud mot understöd till enskild näringsidkare (2 kap 8 § KL).

Diagram 6, ⁶N=260

72 procent av de kommuner som besvarat frågan om placering utanför egen kommunal verksamhet uppger att kommunen helt står för lönekostnaden. Det är ungefär samma antal som föregående år. Andelen som uppger att lönekostnaden helt betalas av arbetsgivaren är 12 procent, en ökning med marginellt jämfört med år 2017.

Diagram 7, ⁷N=154

⁶ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

⁷ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Det finns en stor utvecklingspotential i att samarbeta med det lokala näringslivet samt föreningslivet. Dock bör det undersökas om det går att finna former på samarbete utifrån ovan nämnda faktorer gällande arbetsmiljöansvar samt det som framgår i Kommunallagen gällande understöd till enskild näringsidkare.

Feriejobben har en strategisk betydelse

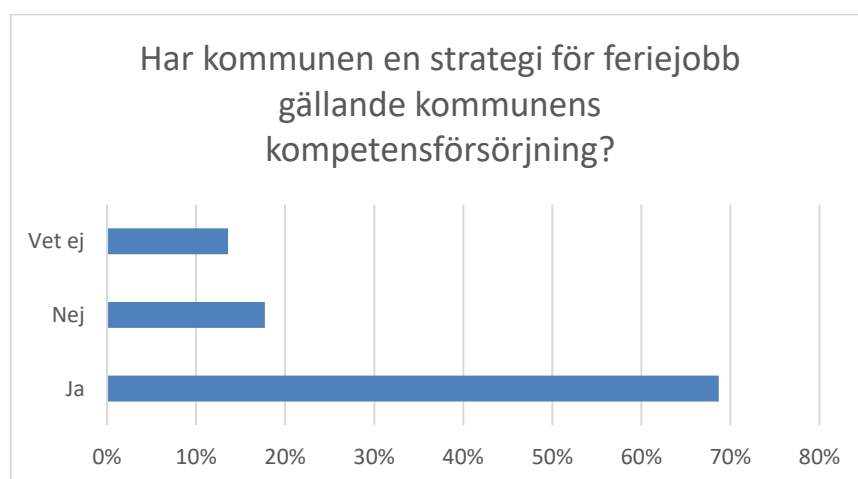
I SKL:s enkät uppger 69 procent av de svarande kommunerna och samtliga landsting/regioner att de har en strategi gällande feriejobben. Andelen kommuner med en strategi har inte förändrats jämfört med 2017.

Strategierna syftar främst till att marknadsföra kommunen som arbetsgivare och presentera de yrken som finns idag inom kommunala verksamheter. Kommuner prioriterar ofta marknadsföring av äldre- och barnomsorg. Det finns även kommuner som arbetar med att koppla ihop rollen som arbetsgivare med utbildning. Dessa kommuner har en feriejobbsgaranti för alla som går på vård- och omsorgsprogrammet eller barn- och fritidsprogrammet efter första året på gymnasiet.

Utöver att marknadsföra kommunen/landstinget/regionen som arbetsgivare så anger många att syftet med feriejobben är att unga ska få insyn i arbetslivet. Feriejobben ger den första erfarenheten som möjliggör att unga har lättare att få andra jobb. Vissa kommuner har erbjudit feriejobbare att gå in på kortare vikariat i ordinarie verksamhet under sommaren. Andra ser till att tidigare feriejobbare blir en viktig framtida rekryteringsbas, då sommarvikariat ska tillsättas.

Vissa kommuner erbjuder unga som avslutat årskurs 8 feriejobb för att ge dem en bild vad ett arbete inom olika kommunala sektorer innebär, vilket ska underlätta för det senare valet till gymnasiestudier.

Diagram 8, ⁸N=266

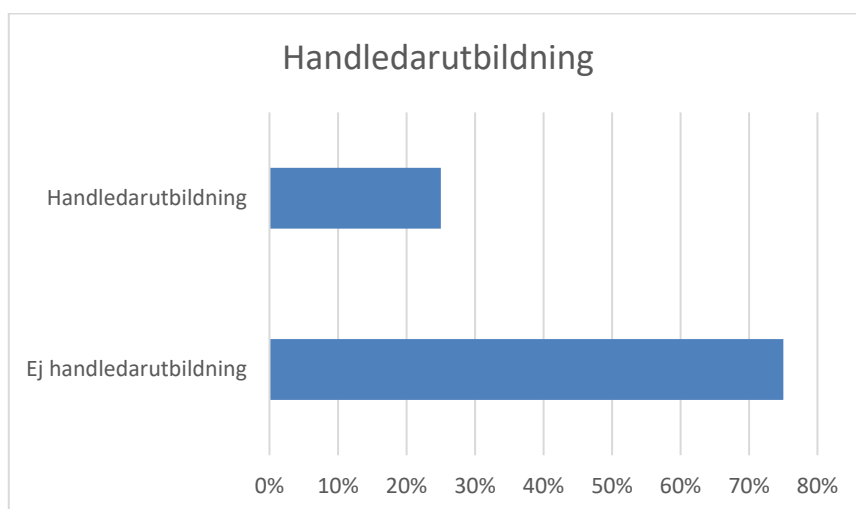
⁸ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Handledarutbildning

En viktig del i mottagandet av feriejobbare är att ge bra handledning under ferietiden, vilket många berörda fackföreningar ser som en förutsättning för godkännande av arbetsuppgifter och arbetsplatser. Antal kommuner som själva anordnar handledarutbildning för personal som ska ta emot praktikanter ökar. Oftast är det kommunens arbetsmarknadsenhet som utför utbildningsinsatserna. På frågan om kommunen anordnar särskild handledarutbildning med inriktning att ta emot ungdomar på feriejobb svarar 25 procent att man anordnar handledarutbildning inför feriejobb.

Om frågan ställts bredare, att gälla även andra typer av anställningar torde andelen som anordnar utbildning vara högre, då handledarkompetens är ett av villkoren från berörda fackföreningar gällande placering av extratjänster.

Diagram 9, ⁹N=254

Fördelning av platser

Av kommentarerna att döma utgår de flesta av kommunerna från ungdomarnas egna önskemål vid placering till feriejobb. Flertalet kommuner använder sig av ett ansökningsförfarande. Ungdomarna kan söka på yrkesområden och blir sedan erbjudna plats inom sökt yrkesområde på specifik plats. I de flesta av de kommuner som svarat på frågan lottas platserna till individerna. Det är då slumpen som gör vilket yrkesområde de hamnar inom. Risk är då att ungdomen inte får insikt i det som egentligen skulle kunna vara intressant inför kommande beslut om yrkesinriktning eller att ungdomar får en negativ bild av ett yrkesområde som de egentligen inte vill jobba inom. Ett fåtal kommuner använder sig av en vanlig anställningsprocedur, där ungdomar får skriva en skriftlig ansökan med CV utifrån annons. Ungdomarna kallas efter det till intervjuer där de går igenom en riktig anställningsintervju. Kommuner som använder sig av detta

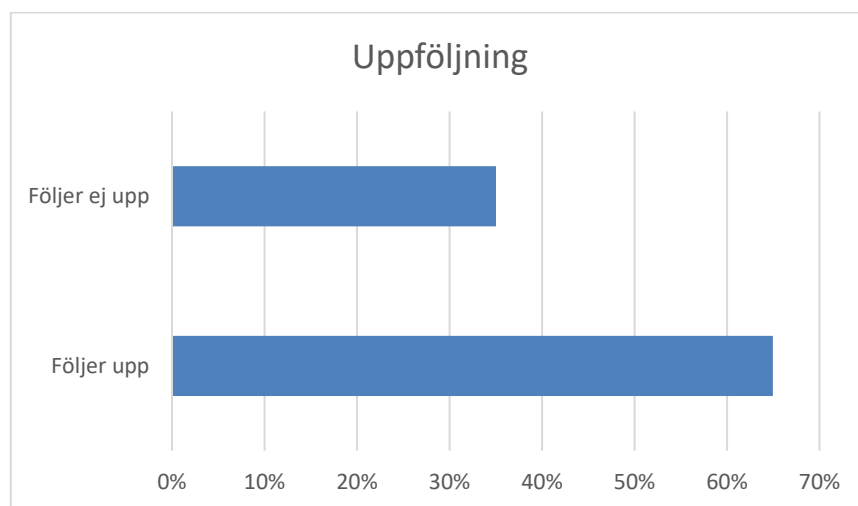
⁹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

förfarande vill ge ungdomarna en insikt och erfarenhet av hur det går till att söka jobb samt öva dem i CV-skrivning och intervjuteknik. Detta är en metod som är resurs- och tidskrävande.

Uppföljning

En viktig del i kommunernas kvalitetsarbete är uppföljning av tid i feriejobb. 70 procent av kommunerna anger att de följer upp genom samtal med ungdomarna, skriftliga enkäter eller web-baserade frågeformulär. Det mest effektiva sättet anses vara att få ungdomarnas synpunkter på sin tid i feriejobb genom ett uppföljningssamtal. Det är dock en tids- och resurskrävande insats för kommunerna, men viktigt för att kunna hålla en god kvalitet i insatserna kring feriejobb. Svaren från kommunen visar att 65 procent av kommunerna följer upp deltagarna efter avslutat feriejobb.

Diagram 10, ¹⁰N=258

¹⁰ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Feriejobb för ungdomar – sommaren 2018

Sammanställning av enkätsvar från kommuner, landsting och regioner

Sommaren 2018 erbjöd landets kommuner, landsting och regioner c:a 82 600 unga en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick 80 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun och ca 2 600 ungdomar i ett landsting eller region. Jämfört med 2017 har antalet feriejobb minskat med 2 400 platser. Kommunerna har i år haft 2 000 färre unga anställda på ett feriejobb jämfört med förra sommaren. För landsting/regioner är minskningen c:a 400 platser.

Årets enkät, som gått ut till samtliga kommuner och landsting/regioner, visar sammanfattningsvis ett fortsatt stort engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Enkäten som har besvarats av 92 procent av kommunerna och av 52 procent av landstingen/regionerna. Någon djupare analys av årets feriejobb inom landsting/regioner är svår att genomföra på grund av den lägre svarsfrekvensen. Innehållet i denna rapport speglar främst resultatet av enkätsvaren från landets kommuner.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2018
Beställningsnummer: 5491